

Crna Gora
SKUPŠTINA CRNE GORE
-Odbor za ekonomiju, finansije i budžet-
Broj: 00-72/22-21/ 2
EPA 505 XXVII
Podgorica, 1. novembar 2022. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 36. sjednice, održane 26. i 31. oktobra 2022. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ

o razmatranju IZVJEŠTAJA O RADU CENTRALNE BANKE ZA 2021. GODINU

Odbor se, kroz uvodno obrazloženje guvernera Centralne banke Crne Gore (CBCG), upoznao sa makroekonomskim ambijentom i stanjem privrede tokom 2021. godine, ostvarivanjem politike CBCG u izvještajnoj godini, makroekonomskim prognozama za 2022. godinu, kao i politikom ove institucije u 2022. godini. Saopšteno je da je crnogorska ekonomija tokom 2021. godine ostvarila značajan oporavak nakon što je u prethodnoj godini pretrpjela najveći pad od svih država Evrope, kao posljedicu krize izazvane pandemijom COVID-19. Prema preliminarnim podacima MONSTAT-a, na osnovu kvartalnih procjena zabilježen je realni rast BDP-a od 12,4%, a u decembru godišnja stopa inflacija mjerena potrošačkim cijenama iznosila je 4,6%, mjerena HICP (harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena) 4,5%, dok je prosječna inflacija iznosila 2,4%.

U odnosu na politiku CBCG u izvještajnoj godini ukazano je da je ključni događaj bio nezavisna procjena kvaliteta aktive bankarskog sistema. S tim u vezi, ukazano je i da je CBCG prva centralna banka van EU koja je sprovela proces provjere kvaliteta aktive (Asset Quality Review-AQR) u skladu sa metodologijom Evropske centralne banke (ECB). Istaknuto je da je procjena kvaliteta aktive, čija su pravila vrlo stroga, pokazala da je crnogorski bankarski sistem stabilan i održiv, na uzorku od 86% rizikom ponderisane aktive.

Odbor se upoznao i sa ocjenom CBCG da je bankarski sistem i pored nastavka negativnog uticaja pandemije, zadržao stabilnost, povećao otpornost i očuvao poslovanje. Centralna banka je od početka pandemije, u cilju očuvanja stabilnosti finansijskog sistema i sigurnosti depozita, donijela 11 paketa mjera obezbijedivši relativno snažan mehanizam odbrane od potencijalnih negativnih šokova po bankarski i ekonomski sistem.

Odbor je konstatovao da su, prema podacima iz izvještaja, sve ključne bilansne pozicije ostvarile rast, od kojih pojedine poput depozita čak i rekordni, što je praćeno blago lošijim kvalitetom aktive u odnosu na uporedni period, a nastavljen je i pad kamatnih stopa. Ukupna bilansna suma povećana je za 0,71% u odnosu na stanje koje je dostignuto na kraju 2020. godine, ukupni krediti (bruto krediti i potraživanja od banaka i klijenata) povećani su za 6,37%, ukupna aktiva banaka za 16,18%, ukupni depoziti banaka (sa sredstvima na escrow računima) za 24,56%, dok ukupni kapital bilježi rast od 4,21%. Na kraju 2021. godine učešće nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima iznosilo je 6,17% i bilo je za 0,70 pp veće u odnosu na nivo ovog pokazatelja u istom periodu prethodne godine (5,47%).

Likvidnost banaka bila je visoka, a ukupna likvidna aktiva banaka povećana je za 388,7 miliona eura ili za 38,26% na godišnjem nivou.

Na Odboru je konstatovano da je za 2021. godinu ostvaren neto dobitak u iznosu od 3,4 miliona eura, pa je raspodjela dobiti realizovana na način da je u opšte rezerve izdvojeno 50%, dok je preostalih 50% izdvojeno kao prihod budžeta Crne Gore.

Tokom rasprave, poslanike je interesovalo, između ostalog: da li rast depozita prati i rast kreditne aktivnosti komercijalnih banaka; preporuke Centralne banke kada su u pitanju krediti za stanovništvo i kamatne stope (fiksne ili varijabilne) i mišljenje Centralne banke o uticaju programa „Evropa sad“ na stabilnost državnih finansija.

Na Odboru je, između ostalog, bilo mišljenja da je za brži ekonomski razvoj Crne Gore potreban veći stepen diversifikacije ekonomije Crne Gore, u čijoj strukturi dominantno učešće ima sektor turizma i sa njim povezane grane; osnivanje Fonda za razvoj sa ciljem podsticanja ravnomjernog regionalnog razvoja i osnivanje Crnogorske razvojne banke kao razvojne finansijske institucije sa ciljem podsticaja održivog razvoja. S druge strane, istaknuto je da treba nastaviti sa jačanjem institucionalnih kapaciteta i reformom kreditne politike Investiciono-razvojnog fonda (IRF), a osnivanje razvojne banke razmotriti u nekom budućem periodu.

U skladu sa Zakonom o CBCG, Odbor se, prilikom razmatranja Izvještaja o radu CBCG za 2021. godinu, upoznao i sa: Godišnjim finansijskim izvještajem CBCG, sa mišljenjem nezavisnog eksternog revizora za 2021. godinu, koji CBCG dostavlja Skupštini Crne Gore radi upoznavanja; Izvještajem o stabilnosti finansijskog sistema i Izvještajem o stabilnosti cijena, za 2021. godinu, koje CBCG dostavlja radi informisanja.

Nakon izjašnjavanja, sa četiri glasa „za“, jednim glasom „protiv“ i tri glasa „uzdržan“, Izvještaj o radu Centralne banke Crne Gore za 2021. godinu nije dobio potrebnu većinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Petar Ivanović.

ZAMJENIK PREDSIJEDNIKA ODBORA
Petar Ivanović

The image shows a circular official stamp of the Board of the Central Bank of Montenegro (CBCG). The stamp contains the text "СРНА ПРВЕ ЦЕНТРАЛНА БАНКА ЦРНЕ ГОРЕ" and "ПОДГОРИЦА" around the perimeter. In the center, there is a coat of arms. Overlaid on the stamp is a handwritten signature in cursive script, which appears to be "Petar Ivanović".